

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้สภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน โลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศจึงเข้ามามีบทบาทและเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การวางแผน และการควบคุมการทำงานด้านต่างๆ ภายในองค์กร ทั้งนี้ต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เชื่อถือได้และทันต่อเวลา รวมถึงรายงานที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง ซึ่งปัจจุบันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน มีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมาก เพื่อที่องค์กรจะสามารถประมวลผลข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและก่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ทำให้สามารถดำเนินงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปี 2544 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ให้มีการการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น โดยให้เงินสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาทและให้สมาชิกหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้มีโอกาสในการบริหารและจัดการเงินทุนด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและนำไปสู่ความเข้มแข็งทางสังคม ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้แบบยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชาติต่อไปในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และมอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน โดยทำหน้าที่โอนเงินจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการสนับสนุนสินเชื่อแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีเงินทุนไม่เพียงพอ นอกจากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ธ.ก.ส. ในฐานะเป็นธนาคารพัฒนาชนบท ยังได้ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดแก่ชุมชนผ่านกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยสร้างองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนในด้านการบริหารจัดการเงินทุน หลักการบัญชี การบริหารสินเชื่อ การจัดทำแผนธุรกิจ และการทำสนะ

ศึกษาดูงาน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตั้งแต่ปี 2547 ต่อเนื่องจนปัจจุบัน (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2555)

ปี 2555 ธ.ก.ส. ร่วมกับ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำการพัฒนา โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านขึ้น เพื่อช่วยการทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ช่วยให้กองทุนสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้ในการบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมในการยกฐานะเป็นสถาบันการเงินชุมชนในอนาคตต่อไปตามเจตนารมณ์แรกเริ่มของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้มีแผนในการมอบคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านปีละ 2,500 เครื่อง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2555)

โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ได้เริ่มใช้ครั้งแรกทั่วประเทศเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2555 โดยมีการจัดพนักงานเข้ารับการอบรมเตรียมความพร้อมเป็นวิทยากรการใช้งาน โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านก่อน แล้วจึงส่งพนักงานที่ได้ผ่านการอบรมนี้ไปเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนต่อไป โปรแกรมนี้ทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกองทุน สมาชิกกองทุน การเปิดบัญชีเงินฝากประเภทต่างๆ การกู้ยืม การซื้อขายหุ้นในชุมชน การทำรายการฝากถอน-ชำระเงินกู้ยืม การบันทึกบัญชีประจำวัน ตลอดจนการออกรายงานทางการเงินมีรูปแบบเดียวกันถูกต้องตามระเบียบ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และการปิดบัญชีประจำปี มีเมนูการใช้งานที่ง่าย ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถทราบสถานะการเงินของตนเองได้ทันที ผู้ทำงานจะได้รับความสะดวกจากการทำงานยิ่งขึ้น ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จได้มากขึ้น และมีการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ โปรแกรมสามารถทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการ Windows XP ขึ้นไป (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2555)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกที่จะศึกษาการประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดลำปาง เนื่องจากจังหวัดลำปางได้รับมอบหมายให้ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการยกฐานะเป็นสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งในปี 2555 ได้มีการขยายวงเงินกู้ผ่านธนาคารต่างๆ จำนวน 174 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จำนวน 91 ล้านบาท ถือเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 52 (กรมพัฒนาชุมชน, 2555) มีกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส. โดยได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการให้บริการทางการเงินแก่คนในชุมชนทั้งสิ้น 30

กองทุน (สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดลำปาง, 2556) การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการนำโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านมาใช้ ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามในหลายพื้นที่พบว่า ยังมีปัญหาในการนำโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านมาใช้อยู่พอสมควร เนื่องจาก ผู้ใช้งานโปรแกรมมิได้มีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์ในงานบัญชี ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานโปรแกรม แม้ว่าจะมีการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านแล้ว แต่การอบรมในเบื้องต้นมีระยะเวลาจำกัด ผู้เข้ารับการอบรมไม่เข้าใจการใช้งานโปรแกรมเท่าที่ควร (สัจด์ ศรีชุมภู, สัมภาษณ์, 2556)

ดังนั้นผู้ทำการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดลำปาง ในด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้ในการใช้งานโปรแกรมและประเมินผลคุณลักษณะการใช้งานโปรแกรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความสามารถในการใช้งาน ด้านประสิทธิภาพ ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา และด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ เพื่อให้ทราบสมรรถนะการใช้งานของผู้ใช้งานโปรแกรมและสมรรถนะของโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน และนำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นข้อมูลสำหรับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ให้สามารถใช้งานบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งาน

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดลำปาง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสมรรถนะของการใช้งานของผู้ใช้โปรแกรมและสมรรถนะของ โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านให้สามารถใช้งานบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งาน

1.4 นิยามศัพท์

การประเมินผลการใช้โปรแกรม หมายถึง การทบทวนระบบเพื่อวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน โดยการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้โปรแกรม และวัดจากคุณลักษณะการใช้งานโปรแกรม 6 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ใช้สอย ความน่าเชื่อถือ ความสามารถในการใช้งาน ประสิทธิภาพ ความสามารถในการบำรุงรักษา และความสามารถในการโอนย้ายระบบ

โปรแกรมระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร่วมกับสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการบันทึกรายการทางบัญชีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และประมวลผลรายการทางบัญชีให้ออกมาในรูปของบัญชีแยกประเภทและรายงานทางการเงิน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในจังหวัดลำปาง ที่จัดตั้งขึ้นตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved